

Målnummer: UM7388-08**Avdelning:** 8**Avgörandedatum:** 2009-03-09

Rubrik: När en utlänning i samband med sin ansökan om resedokument hävdar att han är flykting har hans ansökan i första hand förutsatts avse resedokument enligt konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (flyktingkonventionen) och först i andra hand resedokument enligt - den mindre förmånliga - konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning. Utlänningen har därför ansetts ha rätt att överklaga Migrationsverkets beslut att bevilja honom resedokument enligt konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning.

Lagrum:

- Konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning och bilagan till konventionen
- Konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning och bilagan till konventionen
- 22 § förvaltningslagen (1986:223)
- 4 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716)
- 2 kap. 7 § utlänningsförordningen (2006:97)

Rättsfall: RÅ 1980 2:49

REFERAT

A är statslös palestinier. Hos Migrationsverket ansökte han om uppehålls- och arbetstillstånd, flyktingförklaring och resedokument. Verket, som inte ansåg att han var flykting men väl skyddsbehövande i övrigt, beslutade den 14 mars 2008 att bevilja honom permanent uppehållstillstånd och resedokument enligt konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning samt att avslå hans ansökan om flyktingförklaring. Av skälen till beslutet framgår att verket ansåg att A inte var berättigad till resedokument enligt konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (flyktingkonventionen). Han överklagade verkets beslut hos migrationsdomstolen och yrkade att han skulle beviljas flyktingförklaring och resedokument enligt flyktingkonventionen. Han gav samtidigt in sitt registreringskort från United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNWRA).

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2008-10-24, Hällgren), beslutade att avvisa yrkandet om resedokument med motiveringen att Migrationsverket redan beviljat A resedokument och att beslutet i den delen var ett gynnande förvaltningsbeslut som inte fick överklagas. Migrationsdomstolen biföll överklagandet i övrigt och beviljade A flyktingförklaring.

A överklagade migrationsdomstolens dom i den del som avsåg resedokument och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle bevilja honom resedokument enligt flyktingkonventionen. Till stöd för sin talan anförde han bl.a. följande. Han är flykting, vilket innebär att han är berättigad till resedokument enligt flyktingkonventionen. Det är orimligt att han på grund av ett förbiseende i Migrationsverkets handläggning ska drabbas av en rättsförlust.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2009-03-09, Trägård, Råberg och Lokrantz, referent), yttrade:

Av 22 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716) får för en flykting eller statslös utfärdas en särskild passhandling för resor utanför Sverige (resedokument). Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om resedokument.

Av 2 kap. 7 § utlänningsförordningen (2006:97) framgår bl.a. att ett resedokument ska utfärdas i de fall som anges i konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning.

Enligt kapitel 1 artikel 1 D flyktingkonventionen är konventionen tillämplig på en person som åtnjuter beskydd eller bistånd av FN:s flyktingkommissarie (UNHCR). Konventionen är inte tillämplig på personer som åtnjuter beskydd eller bistånd av andra FN-organ, exempelvis UNWRA. Om sådant beskydd eller bistånd upphör utan att personens ställning blivit slutgiltigt reglerad enligt tillämpliga, av Förenta Nationernas generalförsamling antagna resolutioner, ska personen utan vidare åtnjuta de i konventionen stadgade förmånerna.

I kapitel 1 artikel 28 flyktingkonventionen uppges bl. a. att fördragsslutande stat ska för flykting, som lovligen vistas inom statsområdet, utfärda resedokument för resor utanför statsområdet, såvida inte tungt vägande skäl häfnförliga till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen talar däremot; på nu nämnda dokument ska föreskrifterna i bilagan till konventionen äga tillämpning.

Frågan i målet är vilken innebörd A:s ansökan om resedokument kan förutsättas ha och huruvida Migrationsverkets beslut i den delen gått honom emot. Härvid kan följande noteras.

Bestämmelserna om resedokument enligt flyktingkonventionen och konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning framgår av bilagan till respektive konvention. Vid en jämförelse av dessa bilagor kan det konstateras att de i stora delar är identiska men att det finns skillnader i vissa hänseenden. För resedokument enligt konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning är t.ex. minsta möjliga giltighetstid tre månader medan ett resedokument enligt flyktingkonventionen ska ha en giltighetstid om minst ett år (se 5 § i bilagan till respektive konvention). Vidare framgår det av 13 § i bilagan till konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning att det i vissa fall finns en rätt för fördragsslutande stat att i ett sådant resedokument skriva in en förklaring om att innehavaren av resedokumentet inte är berättigad att efter utresa återvända till den utfärdande statens område. Någon motsvarande bestämmelse finns inte avseende resedokument enligt flyktingkonventionen.

De fördragsslutande staterna har åtagit sig att dels erkänna giltigheten av resedokument utfärdade enligt konventionerna, dels meddela genomresevisering för en person som erhållit visering för det slutliga bestämmelselandet (se 7 och 9 §§ i bilagan till respektive konvention).

För att innehavaren av ett resedokument ska vara garanterad de rättigheter som enligt respektive konvention tillkommer honom eller henne krävs att det land som han eller hon avser resa till eller igenom har anslutit sig till den aktuella konventionen. Av uppgifter hämtade från UNHCR:s hemsida framgår att det den 1 oktober 2008 var 144 stater som anslutit sig till flyktingkonventionen medan endast 63 stater anslutit sig till konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning.

Mot denna bakgrund finner Migrationsöverdomstolen inledningsvis att det får

anses vara mindre förmånligt att beviljas ett resedokument enligt konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning än att beviljas ett resedokument enligt flyktingkonventionen.

Eftersom A i samband med sin ansökan om resedokument ansåg sig vara flykting finner Migrationsöverdomstolen att hans ansökan i första hand får förutsättas ha avsett resedokument enligt flyktingkonventionen och först i andra hand resedokument enligt konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning. Migrationsverkets beslut får under angivna förutsättningar anses innefatta ett avslag på hans förstahandsyrkande även om detta inte framgår av själva beslutet utan endast av beslutsskäl. Eftersom beslutet i denna del gått honom emot har han rätt att överklaga verkets beslut med yrkande att beviljas resedokument enligt flyktingkonventionen i stället för som skett med stöd av konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning (jfr RÅ 1980 2:49). Migrationsdomstolen borde således ha prövat A:s yrkande om resedokument enligt flyktingkonventionen. Migrationsdomstolens dom ska därför undanröjas i den del som avser resedokument och målet i samma del visas åter till migrationsdomstolen för ny handläggning av denna fråga.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen undanröjer migrationsdomstolens dom i den del som avser resedokument och visar målet i samma del åter till migrationsdomstolen för ny handläggning.

Sökord: Besvärsrätt; Kontraritet; Resedokument

Litteratur:
